

DIRECTOR
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ - JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Presă latină

— Din prilejul marelui congres dela București —

Când scriem aceste șire, vre-o 90 gazetari, reprezentând toate popoarele surori, se găsesc în România pentru al VI-lea congres al presei latine. Primul s'a ținut la 1923 în Lyon-ul Franței, au urmat apoi congresele din Lisabona în 1924, cel din 1925 la Florența, cel din 1926 la Bruxelles, iar în vara aceasta s'a ținut al V-lea la Madrid, pentruca Bucureștii noștri să aibă acum marea onoare de-a găzdui pe câteva zile pe reprezentanții tuturor fraților de sânge de pe rotogolul pământului.

Deși singurii pioneri ai latinității în mijlocul unei imense mări de Slavi, gândurile și aspirațiile noastre nu sunt nici până azi destul de cunoscute și mai ales nu sunt apreciate după cuviință nici chiar din partea țărilor latine surori. A fost deci un gând din cele mai norocoase și care va cîmpăni mai mult decât zeci de ambasade culturale trimise în străinătate, ca reprezentanții autorizați ai presei din Belgia, Franța, Italia, Spania, Portugalia, Elveția, apoi cei din țările latine ale Americii, ca Argentina, Bolivia, Brazilia, Chili, Columbia, Cuba, Mexico, Paraguay, Peru, Uruguay și din America centrală, să vadă singuri ce este și cum simte neamul nostru și întorcându-se înapoi la vetrele lor să se facă apoi ei înșiși apologeții și crainicii nădejilor de mai bine ale acestui neam, ajuns abia de curând la lumină și soare.

Blajul nostru nu are o presă prea împunătoare, fiindcă, neînțelegând să se înhameze la carul tuturor guvernelor, abia are mijloacele necesare să-și poată păstra aceste câteva pagini scoase doar odată pe săptămână, și cum la ultima distribuție a permiselor gazetărești n'a luat și favorul liberei călătorii, trecut în beneficiul atâtor reprezentanți ai presei „nelatine”, nu vom participa, de rușine, efectiv la acest congres decât prin acel bilet al așanumitei „ȘCOALE LATINISTE”, cea mai curată mândrie și glorie a Blajului nostru, căreia nu se poate să nu i-se dea la București cuvenita atenție. „Este — cum atât de bine a spus-o d. ministru Stelian Popescu în cuvântul de bun sosît din „Universul” — (biletul) școlii inaugurate de Samuil Micu, Gheorghe Șincai și Petru Maior, gramatici, filologi, istorici și teologi străluciți, cari, făcându-și studiile în Italia, au transplantat în țara lor de origină, credința în latinitate și au regenerat conștiința întregului neam românesc prin energia și talentul cu care au instaurat cultul latinității”.

Cu sufletul participăm deci și noi din toată inima la primirea celorce, în covârșitoare lor majoritate, ne sunt frați nu numai după sânge, ci și după lege, urându-le să ducă din România noastră cele mai bune impresii.

O bună măsură

— Câteva reflexii nepretențioase la începutul noului an școlar —

de A. C. ALBINUS

În acest an, școlile își deschid porțile sub impresia zguduitorului eveniment: moartea regelui întregirii neamului, Ferdinand I. De aceea, e de utilitate covârșitoare dispoziția ministerului instrucțiunii, de a începe acest an școlar cu pomenirea pioasă a întâiului rege al tuturor Românilor. Conform ordinului ministerial, în special trebuie să se atragă atenția tinerilor dela toate școlile asupra celei mai strălucite însușiri a marelui dispărut: *neuitatul rege, în întreaga viața sa, a fost omul datoriei*.

Decedatul rege va fi înșirat între marile figuri legendare ale istoriei noastre, ca celce cu sabia sa a tăiat noi hotare țerii, adunând sub sceptrul său pe Români subjugăți de popoare streine. Și, mai mult decât vitejia și înțelepciunea lui, va fi proslăvită inima lui mare care, în clipa hotărîtoare, a urmat fără șovăire porunca datoriei față de țara, pe care din mila lui Dumnezeu o stăpâna. Cu un eroism fără seamăn s'a despărțit de rude și prieteni și de poporul, din care răsărise, pentru a duce pe poporul latin dela gurile Dunării în tabăra celorlalte popoare latine. Și mai cu seamă, țărani noștri, atât de obișnuiți în trecut, vor păstra cu pioșenie icoana gloriosului căpitan care, după îngrozitorul război, a socotit ca o sfântă datorie să împartă întinsele domenii ale Coroanei, pentru a împroprietări pe eroii neamului și, în rândul întâiu, pe văduvele și orfanii celor 800 mii morți pentru înfăptuirea idealului național.

De aci, imperioasa necesitate pentru tinerimea noastră școlară, să-și întipărească în inimă figura măreață a marelui rege și, slăvind memoria lui, să se năzuească a-i imita marile virtuți, și în special, virtutea împlinirii datoriei. Căci, între toate *maladiile posibile, cari subsapă societatea omenească, cea mai primejdioasă este această scădere a sentimentului de datorie*.

În școală și în viață, muncitorii și plugarii, meseriașii și comercianții și slujbașii sunt atinși deopotrivă de aceeaș molimă: oroarea de muncă și dorul de a trăi în belșug. Iar, ca urmare, se țin lanț fraudele și escrocheriile și jaful în bunul public. Și cu cât crește numărul organelor de control, stăpânite și acestea de aceeaș lipsă a sentimentului datoriei, în aceeaș măsură crește și incuria îngrozitoare. Tot așa, și în școli, unde pe vremuri domnea subordonarea perfectă, ascultarea și munca asiduă, azi sunt tot mai dese transgresiunile disciplinare, trândăvia și alte păcate.

Opinia publică e alarmată, și pe dreptul, de această situație. Ne întrebăm cu îngrijorare:

Ce va fi dacă stricăciunea, ca o adevărată epidemie, se va lăți și mai mult? Aiurea și la noi în țară, se năzuesc să pună stavilă răului prin noi legi. Și nu le putem contesta utilitatea; față de avalanșa neobișnuită de incorectitudini, trebuie să se ia noi dispoziții coercitive. Dar legile, singure, nu vor putea să vindece racila primejdioasă. Cu drept cuvânt întreabă un organ de publicitate: *Quid leges sine moribus?* Ce va folosi îngrămădirea de noi legiuiri, care vor prevedea meticuloasă împlinire a datoriilor cetățenești, funcționărești, școlare etc., dacă se va neglija întâia și cea mai de frunte datorie: *cea creștinească?* Iar dacă opinia publică e convinsă, că schimbarea situației precare nu se poate înfăptui, decât prin *însănătoșirea moralului public*, atunci ar trebui să acționeze în consecință. Dacă legiuitorii și guvernul țerii doresc sincer asanarea, atunci vor trebui să înceapă opera de refacere cu legi care să cheazășuească însănătoșirea morală a patriei. În ce privește școlile, *în mod firesc va trebui să înceteze lupta de exterminare a școlilor bisericești, bagatelizarea studiului religiei etc.* Dimpotrivă, statul va trebui să găsească mijloacele necesare pentru a ajuta acțiunea binefăcătoare a bisericii.

Va trebui să urmărim *pilda altor popoare*. Așa, citim că în țara vecină și aliată, Iugoslavia, bântuită și ea de aceleași nevoi ca și patria noastră, biserica ortodoxă și cea catolică, la inițiativa arhiepiscopului catolic din Zagreb, într'un memoriu comun au cerut guvernului intensificarea învățământului religios în școli, singura temelie solidă a refacerii morale și a înfloririi statelor.

Tinerimea noastră școlară, pomenind memoria slăvitului rege desrobitor, să se năzuească să urmeze cu sfințenie pilda vieții lui, cultivând sentimentul datoriei. Dacă în școală vor împlini cu exactitate și căldură datoria față de Dumnezeu, de părinți și de școală, avem nădejdi întemeiate, că, intrând în viață, vor fi slujbași cinstiți și conducători devotați ai neamului.

Dela reuniunea de misiuni a eparhiei Lugojului. Ultimul număr al „Sionului românesc”, aduce un raport mai lung asupra activității din ultimul an a reuniunii de misiuni a eparhiei noastre lugojene, din care reținem și noi următoarele:

În cursul ultimului an de gestiune s'au ținut 11 misiuni populare, 2 învieri de misiuni, 2 exerciții spirituale, 2 serii de conferențe religioase la orașe și 2 peregrinaje. În editura

reuniunii au apărut 4 broșuri, cari împreună cu cele de mai înainte, formează o avere de circa 100,000 Lei, la care se mai adaugă o sumă de aproape 50,000 Lei la statul activ al reuniunii.

Adunarea generală s'a ținut la 15 Iulie c. unde s'a hotărât ca toți preoții diecezeni să fie considerați membrii ai reuniunii, la care vor avea să plătească o taxă anuală de câte 20 Lei. Adunarea s'a ocupat și de chestia preoților din parohiile nesubvenționate de stat, hotărându-se ca membri să contribuie la sporirea fondului menit să vină în ajutorul acestor preoți, prin cedarea stipendiilor de liturghii, ce li-se vor împărți spre celebrare.

Tot aici s'a discutat și ideea de-a se aranja exerciții spirituale pentru preotese, fără să se fi ajuns în acest punct la un rezultat pozitiv.

Încă o minune „ortodoxă“. Organul popular al partidului liberal din Cluj anunță, sub titlul „Minunea dela patriarhie“, încă o întâmplare menită a face încunjurul presei ortodoxe pentru a sfârși prin a ajunge în halul fântânii „miraculoase“ dela Smeeni Buzăului.

Cică, prin mulțimea care a asistat în ziua de 15 August c. la serviciul religios dela patriarhie s'ar fi strecurat și un făcător de rele cu numele Vasile Petrescu Voineanu. La sfârșitul ceremoniei, acesta a mers cel din urmă la miruit, „dar — cităm deacum din „Glasul Poporului“ — în loc să pornească spre ușa de esire, s'a apropiat de moaștele sfântului Dumitru și, prefăcându-se că le sărută, a luat cinci lei care se găseau acolo puși de credincioși. *Vrând să plece, a încremenit nemai putând face un singur pas.* Văzându-l preotul înțepenit locului și rămas singur în biserică, s'a apropiat de el întrebându-l ce vrea. Dar Vasile Petrescu sta cu banii în mână, neputând mărturisi adevărul. Preotul a înțeles îndată cele întâmplate și muștrându-l pentru necredință și furt din biserică, la predat poliției, unde Vasile Petrescu Voineanu a mărturisit pe deplin adevărul. Întrebat asupra celor ce i-s'au întâmplat, a spus că n'avea cu ce se hrăni și de aceea a încercat acest furt din biserică. A mai

spus apoi, că „după ce a rămas pironit locului, i-au fost zadarnice toate încercările de a se mișca, până a venit preotul care l-a muștrat și le-a dat pe mâna poliției“. A mai furat de multeori, dar n'a fost prins nici odată, până acum când a furat din biserică, unde înțepenise.

Și toate aceste le confirmă, sub iscălitură, „I. Dobrescu, plutonier major“, făcându-se deci o dovadă „sigură“, că stăm, cum spune gazeta numită, „în fața unui semn al puterii lui Dumnezeu“.

După mărturia căpitanului de jandarmi dela Smeeni, iată deci încă o minune a jandarmeriei noastre, dela care, bun e Domnul, dar ne putem aștepta încă la multe... minuni.

Un nou congres al asociației populare a catolicismului maghiar. În programul așa-numitei „Katholikus népszövetség“ dela noi este prevăzut, că tot la 3 ani să se țină câte o mare adunare generală, care anul acesta a avut loc Dumineca trecută în părțile Săcuimei, la Șumuleu, cum se spune acum centrului de peregrinaj catolic, cunoscut sub numele de Csik-somlyó.

În frunte cu episcopul Mailáth și cu administratorii apostolici dela Timișoara și Oradea, a participat la acest congres întreaga elită a catolicismului de rit latin dela noi și numeros popor din satele apropiate ale Ciucului eminent catolic. Lucrările meritorice ale congresului, împărțit în secții de muncă religioasă, socială ș.a. s'a desfășurat proprie în orașul învecinat, care este Miercurea Ciucului, dar momentul culminant a fost totuși marea ședință solemnă ținută în curtea sanctuarului de pe dealul sfânt al mănăstirii franciscane din Șumuleu. Cei mai puternici oratori (canonicul Balázs, pâr. franciscan Trefán Leonárd, senatorul Gyárfás, prof. Czumbel dela Timișoara și alții) au fost rezervați pentru aceasta ședință, în cursul căreia s'au proclamat marile rezoluțiuni ale congresului. Una dintre acestea este cea referitoare la concordat, de care ne ocupăm la alt loc al acestui număr. Rezoluții mai importante s'au luat apoi pentru intensificarea mișcării de pe terenul asociațiilor și pentru susținerea școlilor confesionale, a căror

existență e socotită ca una din cele mai importante îndatoriri ale tuturor credincioșilor acestei biserici.

O impunătoare procesiune, aranjată în faptul serii cu mii de făclii aprinse, a încheiat marea manifestație catolică dela isvoarele Ol-tului nostru.

In chestia concordatului

Moțiunea congresului catolic din Csiksomlyó.

Marele congres al catolicismului maghiar dela noi ținut Dumineca trecută, a votat în chestia concordatului o moțiune care — prin felul cum e redactată — aruncă o vie lumină asupra dispozițiilor principiale ale concordatului. După declarațiile făcute unui gazetar maghiar din partea dlui *Zenovie Păcligeanu*, episcopatul catolic cunoaște dispozițiile concordatului și astfel e numai firesc ca moțiunea congresului — redactată, evident de cei inițiați — să reoglindeze acele cunoștințe. Unde moțiunea spune, că sf. Scaun nu poate accepta cutare, ori cutare lucru, înseamnă că concordatul are prevederi în acel sens, iar unde moțiunea e ținută în formă de cerere — cum e la chestia menținerii actualilor eparhii —, înseamnă, după părerea noastră, că concordatul are dispoziții contrare.

Moțiunea este aceasta:

Congresul credincioșilor aparținători eparhiilor latino-catolice de Ardeal, Oradea, Satu-mare și Timișoara, ținut la 25 Septembrie 1927 în Șumuleu (Csiksomlyó), la sanctuarul „Ajutorul Crestinilor“, exprimă alipirea sa ne-strămutată față de strămoșeasca și sfânta sa lege catolică, precum și supunerea sa fiiască și încrederea de copil față de Sf. Părinte, capul văzut al bisericii și vicarul lui Hristos.

Toți fiii credincioși ai acestor eparhii resping categoric și conștient străduințele și încercările, cari, prin răspândirea de știri false și falsificate referitoare la Concordatul pe cale a se încheia, cearcă să verse în sufletul poporului nostru nedumeriri și neîncredere față de biserică catolică și să-l clatine în alipirea sa neprecupețită față de sf. Scaun Apostolic.

Congresul este adânc convins, că sf. Scaun Apostolic, care îngrijește deopotrivă de interesele tuturor catolicilor de pe rotogolul pământului, nu va încheia cu Statul român o convenție, care să impieteze asupra drepturi-

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

MODA

Un cuvânt al Preasfințitului Dr. Alexandru Nicolescu al Lugoșului.

În fruntea numărului dela 15 Septembrie c. al revistei „Sionul Românesc“, organul oficial al eparhiei noastre lugoșene, a apărut, sub titlul de mai sus, un articol de palpantă actualitate, pe care ne simțim datori să-l dăm aici în întregime. Autorul lui (N = Preasfințitul Nicolăescu?) s'a simțit dator să chieме preoțimea la luptă împotriva nebuniei care se cheamă „moda“ și care amenință să coboare în stradă portul sumar al balerinelor din taverne și circuri. Prin reproducerea lui credem a face cititorilor o plăcere, împlinind în aceeași vreme și o mare datorie.

Iată ce spune Preasfințitul autor, ascuns sub modesta inițială a numelui său:

„Așisderea și muierile cu podoabă de cinstite, cu sfială și cu bunăcuvință să se împodobescă, nu cu împletirea părului, au cu aur, au cu mărgăritare, au cu haine scumpe; ci cu fapte bune, precum se cuvine muierilor celor ce mărturisesc, că se tem de Dumnezeu“ (I. Tim. 2, 9—10).

Da, așa ar trebui să fie! Căci roada Spiritului este dragostea..., credința, blândețea, înfrânarea poftelor. Iară dinpotrivă arătate sunt și faptele trupului, care sunt: preacurvia, necurăția, nerușinarea, fapta de rușine (Cfr. Gal. 5). Astăzi parcă roadele Spiritului au dispărut din

lume, ca să dea loc numai faptelor trupului. De aceea doară trăim în lumea Foxtrotului, a lui Valse Hesitation, One-Step, Tango, Charleston, Shimmy, Jazzband, esrescențe moderne ale spiritului veacului, importate din speluncile barbarilor și sălbaticilor, menite să cultive numai instinctele primitive animalece al tineretului și ale adulților de ambele sexe și să potenteze nerușinarea obraznică a bătrânilor.

De aceea este atâta lume sub dominațiunea rușinoasă a micro-organismelor: gonococcus, streptococcus și alți bacili eiusdem farinae, cari abrutizează pe om și-l împing la ultima treaptă de degradare, căzându-i jertfă, durere, floarea tineretului nostru atât de precoce, storcându-i toată vлага. De aceea astăzi biserică, sau mai bine zis: bisericile tineretului, ca și a bătrânilor, sunt sălile de teatre, concertele, cabareturile, dancierurile, șantanurile, varieteurile, cinematografele, cluburile, tripourile, în cari poftele trupului se deslănțue în voia lor, atingând limita maximă a excitării.

O apariție logică, un fenomen prea firesc al stărilor acestora nefericite, este și moda feminină de astăzi. Din serioasă și gravă ce a fost îmbrăcămintea femeilor în epoca de înflorire a creștinismului, ea a devenit astăzi frivolă și indecentă la culme. Astăzi, par'că scena teatrelor frivole s'a scoborit în stradă, sau, dacă preferiți, strada însași s'a urcat pe scenă. Astăzi, multor haine femeiești deabia dacă le mai poți da numirea de „negligé“, sunt simple

costume de baie. Astăzi femeile și fetele noastre nu se mulțumesc să fie decoltate de sus în jos până la șnamèle, ci sunt decoltate și de jos în sus, purtând ciorapi de piele, și bun e Dumnezeu, dacă n'or ajunge la frunza de viță în nerușinarea și inconstiența lor.

Proverbul spunea: „poale lungi și minte scurtă“. Femeile au voit să schimbe proverbul, scurtându-și poalele, scurtându-și parul și — o spunem cu durere — au reușit să dovedească, că și-au pierdut și acel dram mic de minte. Așa tunse cum sunt „à la garçon“, fardate, încondeate la ochi, unse la buze, cu bâton de rouge gros de un deget, cu haină mai mult decât transparentă și cu coate goale, — ai zice, că nu-s altceva, decât bordeluri ambulante, cari umblă pe stradă imbiindu-si marfa: — poftim vânat!

Orice om cinstit, se întoarce cu scârbă în fața acestui potop de imoralitate, ce pornește din lagărul feminin. Biată modestie și pudoare feminină! Unde ești? Ai pierit cu totul?? Așa se pare pentru destulă lume. Și o dovadă eclatantă ar fi și „strandurile“ înfipte în chiar mijlocul orașelor, unde vezi un amestec haotic de sexuri, imoralitatea bărbatului îmbrățișându-se cu imoralitatea femeii, în vârtejul patimei celei mai abjecte, în hohotele de răs ale cohortei spiritelor infernale și în rânjetul de satisfacție macabră a lui Lucifer.

Sermane apostol al neamurilor, sf. Pavel! care ai dat povețe atât de minunate creștinilor

lor noastre seculare și a vechilor noastre așezăminte bisericești.

Se crede din partea Congresului a fi cu totul exclus, ca sf. Scaun Apostolic, care lucrează și jertfește în toate țările atât de mult în interesul școlilor catolice, să poată accepta un concordat, care ar aduce o știrbire cât de mică învățământului nostru confesional și vechilor noastre școli catolice, ci chiar din potrivă se va nizuși să consolideze și mai mult drepturile acestora și să le asigure dezvoltarea.

Congresul este convins, că sf. Scaun Apostolic nu poate aproba nici o dispoziție, care ar veni, ca averea catolică provenită din fundațiunile strămoșilor noștri, să o subtragă dela destinația sa și să o scoată de sub administrarea acelor organe și instituții bisericești, cari sunt chemate la aceasta prin intențiunea fondatorilor, prin dreptul canonic și prin tradiția seculară.

Dar fiindcă congresul știe și aceea, că o mamă bună ascultă cuvintele de cerere ale fiilor săi iubitori, se roagă cu fiiască încredere, ca, în interesul unității în credință a poporului nostru și a putinței de-a lupta cu izbânda contra curentelor contrare credinței și moralei, sf. Scaun Apostolic să se îngrijească la încheierea concordatului de aceea, ca aceste vechi eparhii să rămână neschimbate cu actualele granițe, cu reședințele de acum, cu unitatea și tăria de acum, fiindcă alterarea unității teritoriale ar putea primejdui — mai ales în eparhia milenară a Ardealului — și unitatea sufletească a poporului nostru.

Congresul exprimă încrederea și dragostea sa nestrămutată față de păstorii supremi ai celor 4 eparhii ardelenesti și îi roagă atât pe ei, cât și pe ceilalți conducători, clerici și mireni, ai vieții noastre publice catolice, ca aceste reverențioase desiderate și cereri filiale să le prezinte, în cea mai potrivită formă, sfântului Scaun Apostolic.

Pare-că nu ne vine să credem. Pe întâia pagină a numărului de la 22 Septembrie al ziarului „Dimineața”, cunoscutul ziarist A. Buteanu dela Cluj descrie, — sub titlul: „O elevă din Cluj își ucide copilul născut în Internatul școlii

de pe vremuri. Dacă ai învia astăzi, ai muri de scârbă și te-ai întoarce într-o clipă de ochiu în mormânt iarăși. Par'că te aud exclamând: Ce folos de roadele unei creștinism de 20 veacuri, dacă lumea se întoarce iarăși la păgânism!

Iubiților frați preoți! veți găci poate cine este scriitorul șirurilor acestora și veți da mâna de ajutor Arhierelui vostru, ca să stărpească în colaborare cu voi, această boală mondială a imoralității, care seceră atâtea jertfe. Ei i-se atribuie doară împiedecarea nașterilor, avorturile cu duimul, sistemul de un copil, de doi copii (maltusianism și neomaltusianism), scăderea populației în mod atât de îngrozitor, luxul desfrânat, cheltuelile exorbitante și întreagă cohorta relelor: alaiul de nuntă al acestui păcat.

Porniți deci o cruciată sfântă împotriva modei senzuale, în toate aparițiile sale morbide, fie prin predici, fie în scaunul spovedaniei, fie în conferințele voastre preoțești, fie cu prilejul misiunilor, insistând cu vreme și fără vreme prin sfat și cuvânt, până atunci, până când această miasmă a iadului, imoralitatea, fiică naturală a modei desfrânate, va fi dispărut din mijlocul credincioșilor noștri.

Atunci și numai atunci puteți fi liniștiți în conștiință, că V-ați împlinit chemarea deplin.
N.

normale —, cu toate amănuntele de persoane și institute, cazul unei eleve a școlii normale de fete din Cluj, care „violată de către un necunoscut în tren, își poartă maternitatea în Internatul școlii, unde și naște, apoi își ucide copilul“.

Cazul este aproape de necrezut. Dar fiindcă, sub iscălitură, ni-se dau nume și se numesc pe șleau institute, cari evident nu ar putea să nu reacționeze, în cazul că am avea în față o simplă calomnie, lucrul pare-că totuși trebuie să aibă un temei, oricât de neînțeles ar fi, că o elevă a putut trăi într'un Internat condus de femei un an întreg fără ca cineva să-i observe sarcina, și fără ca cineva să fi aflat ceva despre nașterea și uciderea rodului născut din păcat, descoperit abia acum de curând din partea justiției, în fața căreia se găsește acum copila-monstru, care se pregătea să devină o... luminătoare a satelor noastre.

După cazul de lugubră amintire a școlii normale de fete dela Sfântu-Gheorghe, al cărui „erou“ a ajuns afirmative să îndrume azi învățământul Ardealului în calitate de inspector —, iată deci o nouă rușine, în stare să coboare prestigiul școlilor noastre în rândul celor mai murdare cuiburi de infecție morală.

Dacă cecece a scris d. Buteanu este un neadevăr, ar merita să fie închis pe viață, iar dacă „Elvira Chindea“ este o persoană existentă și istoria ei este o realitate, Institutul, între zidurile căruia s'a putut întâmpla această rușine, ar trebui desființat, iar persoanele cari au stat în fruntea lui ar merita să fie scoase pentru totdeauna din învățământ.

Prea nu este bine cum mergem!

Pentru restanțieri

Intrând în ultimul cvartal al anului și având în acest an excepțional de multe și însemnate întâzieri la plata abonamentului, rugăm stăruitor pe toți restanțierii să binevoiască a ne trimite cât mai fără întârziere sumele ce ne dătoresc, pentruca și noi să putem face față multelor și grelelor îndatoriri pe cari le avem cu scoaterea gazetei.

Deodată aducem la cunoștința celor ce nici pe anul trecut nu sunt în ordine cu plata abonamentului, neînțelegând să răspundă nici la provocările speciale ce le-am adresat, că am hotărât să le sistăm trimiterea foii, căutând să ne încassăm pe altă cale sumele cari nu ne pot fi oprite. Lucrul acesta reclamă însă și cheltuială și muncă, așa că am fi foarte recunoscători față de toți, cari ne-ar cruța dela toate acestea.

Creștini buni cum sunt, sperăm că cei mai mulți restanțieri își vor pricepe datoria ce au față de această foaie.

Red. și Adm. UNIRII

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. Victor Socol adm. parohial la Bilbor, pe pâr. Nicolae Galiș adm. parohial la Borzești, iar pe pâr. Ioan Lăpușian adm. parohial la Ruginoasa.

— P. Ven. Ordinariat de Lugoj a numit protopop onorar pe pâr. Isidor Sodor din Romoșel, care la 22 August a împlinit 90 ani, având 54 ani de preoție.

Mari privilegii papale pentru persecuții din Mexico. Se știe, ce persecuții neînchipuite s'au deslănțuit asupra catolicilor

din Mexico și lumea cunoaște și perseveranța în adevăr eroică a acestor credincioși vrednici de admirația tuturor. Furia președintelui Calles și a oamenilor săi se îndreaptă cu deosebire contra clerului și de aceea sf. Părinte a căutat să le ușureze soarta prin privilegiul de a se putea restrânge în celebrarea sf. liturghii la părțile esențiale (ofertoriu, consacrare și cuminecare), omițând toate părțile celelalte. De asemenea a ușurat încheierea căsătoriilor, permițând că ele să poată fi contractate și fără preot, numai în fața alor 2 martori, dar numai dacă timp de cel puțin o lună n'ar fi putut găsi preot și cu angajamentul de-a le confirma, când va fi posibil, și în fața bisericii. Un alt privilegiu însemnat este facultatea dată mirenilor de-a putea distri-bui, în caz de nevoie, și ei sf. cuminecătura.

Concurs. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan publică, cu terminul de 25 Octomvrie c., concurs la parohia *Cetatea de baltă* (prot. Diciosânmartin) și la parohia împreună cu oficiu protopopesc a *Cojocnei*.

Locale. Dumineca viitoare, a săptămânei a treia după Înălțarea sfintei Cruci, va predica în catedrală pâr. *Gregoriu Pădurean*, profesor la liceul de băieți.

— Cu bucurie aflăm, că după multe intervenții s'a obținut în sfârșit învoirea ministerului, ca licitație publică pentru *lucrările referitoare la noul apeduct* să se țină la 10 Octomvrie c. o dată, după care, dacă lucrările vor începe în adevăr, cum se afirmă, imediat, orașul și institutele lui tot vor putea să aibă încă în această toamnă apa, a cărei lipsă ar putea fi altfel o adevărată calamitate. Pe cât știm, acesta a fost și motivul, pentru care ministerul a scurtat termenul licitației și de aceea ne place să credem că obținându-se acest favor, nu vom ajunge totuși — de acum apoi evident numai din vina celor ce ne conduc — abia în primăvară la apă.

— Lunia trecută s'a ținut, dupăcum anunțasem, *parastasul prescriș școlilor pentru Regele Ferdinand*, la care a vorbit pâr, Ștefan Pop, profesor la liceul de băieți.

Bacalaureatul. În forma lui de azi, când elevii se prezintă în fața unei comisii cu totul străine și când s'au găsit comisii, cari să nu treacă decât 10—15 la sută dintre candidați, bacalaureatul a ajuns o adevărată spaimă a tinerimei. Sesiunea de toamnă, în curs, care evident va confirma numai tradiția de până acum, a îndemnat pe d. prof. *N. Iorga* să ridice un cuvânt cu autoritate contra acestei nebunii. Se aduce un adolescent — spune d. Iorga — înaintea unor oameni pe cari nu i-a văzut niciodată... și i-se pun întrebări cari nu i-s'au pus niciodată și la cari se cere un răspuns instantaneu și anume acela care corespunde credințelor adversarului, atât de covârșitor de puternic, care-i stă în față și care nu odată abuzează de superioritatea lui incomensurabilă. Toată soarta candidatului atârână de răspunsul ce va da, și puținele lui mijloace sunt paralizate de atâtea ori prin însăși perspectiva unui insucces. Di *N. Iorga* are deplină dreptate când spune, că bacalaureatul ar trebui să se dea iarăși în fața propriilor profesori, cu participarea oricărui delegat ministerial. Iar dacă contingentul ce ar trece astfel la universitate ar fi prea mare, nu va fi nici o pagubă dacă se vor mai suprima din liceele, cari au început să se așeze mai nou — de comun din motive politice — chiar și prin orașele, cari nicicând n'au visat să aibă vre-odată liceu.

E vorba ca la Oradea să se deschidă o universitate. Gazetele anunță din cercuri liberale bine întormate, că primul ministru ar fi fost sesizat de nevoia înființării unei universități la Oradea. Se spune chiar, că lucrările ar fi destul de avansate, întrucât s'ar fi ales deja și localul, în care urmează să fie instalată

temporal noua universitate. E vorba de o cazarmă spațioasă, precum tot o cazarmă ar fi menită să servească unui cămin al studenților dela această universitate.

O convertire. Faimosul *Lacombe*, marele francmason și unul dintre corifeii legilor anticlericale din Franța, a sfârșit prin a condamna tot ce a lucrat înainte cu vre-o două decenii, a se lăpăda de legăturile sectei francmasonice și a se întoarce în sinul bisericii. În special a urit acest om ordinele călugărești și legea ce s'a adus contra acestora este opera lui, dar asta n'a împiedecat pe membrii acestor ordine să se îngrijească în ultimii 2 ani ai vieții sale de sufletul lui, care și-a pregătit o moarte bună. Convins pe de deplin de zădarnicia operei sale, s'a spovedit, s'a cuminecat și primind sf. maslu s'a stins în mijlocul rugăciunilor acelora pe cari i-a persecutat o viață întreagă.

Dela Căile Ferate. Dupăcum am mai anunțat la timp, direcțiunea generală a căilor ferate studiază înlocuirea actualelor tarife de mărfuri și călători. O comisiune a și întocmit noul tarif de călători. Odată cu punerea în vigoare a acestui tarif se va desființa clasa IV și se vor reinființa taxele de tarif pe zone, pentru trenurile de persoane și pentru distanța maximă de 60 klm. care, pentru dus și întors, prezintă o reducere de 30 la sută asupra tarifului în vigoare la clasa III.

† **Iacob Vultur**, căpitan în reg. 32 infanterie — în care păr. protopop Papiu dela Iernut deplânge pe ginerele său — s'a stins la 26 Septembrie c. în anul 30 al vieții sale. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Tiberiu Schieszl**, candidat medic și nepot al cunoscutului farmacist din Blaj, s'a stins la 4 Septembrie c. în floarea etății. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“

P. Târgu-Mureș. Iată textual canonul pe care-l doriți, canon care deschide noul Codex Iuris Canonici: „Licet in Codice iuris canonici Ecclesiae quoque Orientalis disciplina saepe referatur, ipse tamen unam respicit Latinam Ecclesiam, neque Orientalem obligat, nisi de iis agatur, quae ex ipsa rei natura etiam Orientalem afficiunt“.

B. Valea-Seacă. Pentru a Vă satisface dăm, iată, aici și încă chiar după ziarul „Universul“, care a lansat minunea Smeenilor, comunicatul dat în cauză de Consiliul de igienă al județului Buzău. Este următorul: „Consiliul de igienă al județului Buzău, în ședința dela 21 Septembrie a. c. luând în desbatere cazul fântânei dela Smeeni, și cum din analizele făcute, rezultă că apa și noroiul de acolo n'au nici un efect terapeutic (vindecător) și că, după cum s'a constatat la Institutul „Profesor Cantacuzino“ din București, apa nu este nici măcar bună de băut, conținând foarte mulți germeni de boale, a hotărât în unanimitate să se închidă fântâna. — Se aduce aceasta la cunoștința publicului, spre a nu mai face cheltueli zădărnice prin venirea la Smeeni, unde accesul la fântâna este oprit“.

M. Sibiu. Impresia noastră e, că la temeiul chestiunii patriarhului-regent, susținută o vreme atât de stăruitor din partea ziarului „Cuvântul“ au fost momente cari nu prea aveau multe puncte comune cu ceea ce se chiamă canoane bisericesti. Ne-am hotărât deci ca, deocamdată cel puțin, să rămânem ca simpli observatori, așteptând ca lucrurile să se prezinte în adevărata lor față. Pe cât am putut afla, nici nu va trebui să așteptăm prea mult, dupăce încă în această toamnă se vor produce, e vorba, lucruri deosebit de importante sub raportul acesta. Și apoi nu e prea departe nici sesiunea ordinară de toamnă a sf. Sinod.

V. Roma. Un prieten al nostru a adunat material bogat pentru a scrie viața distinsului inginer Iustin Nicoară. Acest prieten pentru moment nu poate face lucrarea, are însă toată hotărârea să o facă îndată ce-i va permite vremea. În revistele, cari au publicat câte ceva, nu sunt decât mici articole, cari nu se ocupă pe de-a-ntregul cu viața acestui rar suflet.

M. Arad. Abonamentul e achitat până la sfârșitul anului curent. Ziarul se trimite de acum la Vințul de sus.

Oficiul parohial. Vișeul de mijloc. Confirmăm primirea sumei de Lei 200.

R. Sănnicoară (j. Someș). Prin „U. P.“ am primit 200 lei.

Citiți și răspândiți „UNIREA“

Primăria orașului de reședință, Blaj

Nr. 1887/1927.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că *licitația publicată pe ziua de 12 Noemvrie 1927, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de apaduct dela bazenul „Sipotul Crălesei“ din Blaj*, inserată în ziare și „Foaia Oficială“ a Județului Târnava Mică No. 33/1927, sub No. 1491/1927 Primăria — în conformitate cu ordinul No: 18405 din 27 Septembrie 1927 a Ministerului de Interne Dir. Comunală, prin care declară urgența lucrării conform art. 74 din legea contabilității publice —, *se va ținea în ziua de 10 Octomvrie 1927 ora 10 a. m.*

Restul condițiilor de litație rămân cele publicate anterior.

Primar: Șef. Serv. Adm.
St. Dragoșiu Ionel Drăgoiu

Concurs

Pentru complectarea postului de **director la filiala din Teiuș a băncii „Patria“ din Blaj** se escrie concurs *cu termenul de 1 Noemvrie a. c.*

Reflectanții au să-și înainteze cererea dinpreună cu documentele de lipsă și să-și formuleze pretensiunile.

2-3

PATRIA.

Direcțiunea Școlii de Menaj din Obreja

Nr. 15—1927.

Concurs de primire.

Pentru primirea alor 15 eleve în cl. I. a Școlii de menaj de pe lângă Orfelinatul gr-cat. român de fete din Obreja (jud. Alba, posta Mihalt, gara Cisteiul român), prin aceasta publicăm concurs, *cu termenul de 10 Octomvrie 1927,*

Carerile au să fie înaintate Venerabilului Consistor arhiepiscopesc din Blaj, însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez, dovedind, că au implinit 13 ani și nu au trecut de 16 ani.
2. Certificat școlar despre absolvirea a cel puțin 4 clase primare.
3. Certificat medical.

Elevele vor fi toate solvente și interne, având locuința, cursurile teoretice și cele practice și de atelier, precum și întreg menajul în clădirea Orfelinatului (Castelul Wesselényi).

Taxa de întreținere va fi pentru fiecare elevă, pe anul întreg școlar, Lei 12.000, cari se vor plăti în 3 rate de câte 4000 lei: la intrarea în Internat, la 1 Februarie 1928 și la 1 Aprilie 1928.

Elevele primite, vor fi avizate despre termenul când vor avea să se prezinte la școală, având cu aceea ocaziune să aducă cu sine toate hainele și rufăria, de cari au nevoie, inclusiv cele de pat.

În anul acesta școlar elevele nu sunt obligate să poarte uniformă, decât un șorț, care se va găti după începerea anului școlar, la fel pentru toate. Prețul acestui șorț asemenea îl vor plăti la începutul anului școlar.

Observăm, că școala funcționează deja din anul școlar trecut cu programa școlilor similare ale

Statului, în baza încuviințării dlui ministru al instrucțiunii publice de data 9 Aprilie 1927 Nr. 45592 și pusă sub conducerea și îngrijirea Congregațiunii de surori.

Elevele cari trec acum în cursul doi al școlii, sunt eleve ale Orfelinatului; pentru lipsa de mijloace însă, pe cursul I. anul școlar 1927/8, Orfelinatul neputând primi eleve orfane, suntem nevoiți să primim eleve solvente.

Școala este provăzută cu atelier de țesătorie foarte bine utilat, în care deja de 4 ani se lucrează țesături și covoare: scoarțe și persane, apoi cu un atelier de tricotaj (ciorăperie), teren vast pentru horticultura și toate așezările de lipsă pentru feliuritele ramuri ale unui menaj complet.

Blaj, la 27 Septembrie 1927.

Direcțiunea.

Publicație.

De incredințarea băncii „PATRIA“ S. A. Blaj prin aceasta îmi iau voie a aduce la cunoștință, că **se va închiria, cu începerea zilei de 1 Ianuarie 1927, Hotelul și Restaurantul „Central din Blaj** (fost până acum închiriat Dnei Handrea) **pe un timp de 6 ani.**

Reflectanții vor înainta *ofertele*, în plicuri închise, *până cel mai târziu în 15 Oct. 1927*, la direcțiunea Băncii.

Condițiunile specificate se pot vedea la birourile băncii în orele oficiale. *Blaj*, la 21 Septembrie 1927.

Dr. Zaharia Bolla, avocat.

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericesti. Vesminte din cele mai bune stoffe.

Prapori de mătăsă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrică de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice măime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr. 6.

(97) 14-?

Turnătorie de clopote și metal.

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 33-52